

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **X.**, narozený dne X.
t.č. bytem X.
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 7. 2022, č. j.: OAM-369/ZA-ZA11-D02-2022

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 21. 7. 2022, č.j.: OAM-369/ZA-ZA11-D02-2022, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 1. 9. 2022 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 7. 2022, č.j. OAM-369/ZA-ZA11-D02-2022, jímž bylo o

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne X. 2022 rozhodnuto tak, že tato žádost je nepřijatelná podle ust. § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a řízení o udělení mezinárodní ochrany se zastavuje podle ust. § 25 písm. i) zákona o azylu s tím, že státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dále jen „dublinké nařízení“), je Polská republika.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě nejprve obecně namítal porušení procesních ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), tj. § 3, § 50 odst. 2 a 3, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu, dále článků 3 odst. 2 druhý pododstavec a čl. 17 dublinkého nařízení, a rovněž čl. 3 a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publ. pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“). Tyto obecné námitky žalobce dále rozvinul v následujících konkrétních žalobních bodech.
3. Žalobce namítal, že napadené rozhodnutí je vnitřně nekonzistentní, rozporuplné a tedy nepřezkoumatelné. Žalovaný v něm totiž rozebírá jednotlivá kritéria pro určování příslušnosti členského státu, následně na straně 4 konstatuje, že nebylo naplněno žádné z kritérií, které by určilo příslušnost ČR či konkrétního členského státu k posouzení žádosti žalobce, cituje čl. 3 odst. 2 dublinkého nařízení, přičemž na základě uvedeného požádal dne 24. 5. 2022 Polskou republiku o přijetí žalobce zpět na své území a posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, kterou žalobce podal v ČR. Tato tvrzení si však protirečí, neboť žalovaný sice dovodil, že nebylo možné podle kritérií určit příslušný členský stát a že je tedy příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána, přičemž následně požádal Polsko o převzetí, žalobce však v Polsku o mezinárodní ochranu nikdy nežádal, kvůli přeplněnosti systému se za tři dny čekání k podání žádosti nedostal. Z odůvodnění tak není vůbec zřejmé, na čem žalovaný příslušnost Polska zakládá.
4. Dále tvrdil nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný nedostatečně posoudil faktickou situaci v Polsku z hlediska existence systémových nedostatků v polském azylovém řízení. Žalovaný přes existenci mnoha veřejně dostupných a aktualizovaných zpráv, rostoucí počet soudních rozhodnutí a obecné zhoršení lidskoprávní situace v Polsku a přístupu polských orgánů k žadatelům vyšel z jediného zdroje (tj. Informace OAMP Polsko, Azylový systém: řízení o mezinárodní ochraně, pobytová střediska a dublinký systém ze dne 22. 4. 2022), který však nezachycuje relevantní vývoj nastalý po invazi ruských vojsk na Ukrajinu dne 24. 2. 2022. Tato zpráva totiž obsahuje většinu údajů a statistik týkajících se roku 2020, chybí v ní však údaje z let 2021 a 2022. Na příslušnou námitku žalobce po seznámení se s podklady reagoval žalovaný tak, že v nově vydaném dokumentu ze dne 13. 6. 2022 jsou čísla aktualizována, s touto novou zprávou se však žalobce nemohl seznámit a vyjádřit se k ní. Žalobce upozornil na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 2. 2022 č.j. 62 Az 23/2021-45, kde žalovaný rovněž vyšel pouze z jediného dokumentu. Žalovaný přitom ani z této jediné zprávy v rozporu s čl. 3 odst. 2 dublinkého nařízení nezjistil reálnou situaci z hlediska azylového řízení v Polské republice, je uvedena pouze polská právní úprava a citována platná legislativa. Takový postup označil za nedostatečný i Nejvyšší správní soud (viz rozhodnutí č.j. 5 Azs 252/2019), kde se zabýval i přímo toutéž zprávou. Žalovaný však svoji praxi neupravil, vyšel opět pouze z jediné nedostatečné zprávy. Rovněž argument žalovaného o tom, že

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

v Polsku každoročně požádají o mezinárodní ochranu tisíce uprchlíků, nic nevypovídá nic o kvalitě tamního řízení, jde o pouhou statistiku.

5. Žalobce měl za to, že nedostatky v polském azylovém řízení lze považovat za systémové. Zpráva AIDA z roku 2022 poukazuje na kontroverzní praktiky na polských hranicích vedoucí k zamezení přístupu k azylovému řízení. V rozhodnutí ze dne 23. 7. 2020 ve věci M. K. a ostatní proti Polsku shledal Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) selhání v posouzení žádostí o mezinárodní ochranu a v kolektivním vyhoštění (jde tedy o systémové nedostatky); svůj apel věnoval státním orgánům Polska v červenci 2020 i Úřad Vysokého komisaře pro uprchlíky, aby umožnily žadatelům o azyl řádný přístup do azylového řízení. ESLP vydal dne 8. 7. 2021 obdobné rozhodnutí ve věci D.A. a ostatní proti Polsku, kde opět konstatoval porušení čl. 3 Úmluvy. Dle Zprávy AIDA z r. 2022 však ani poté nedošlo ke zlepšení. Žalovaný posoudil existenci systémových nedostatků v polském azylovém řízení nedostatečně, jeho postup je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (tj. rozhodnutí 5 Azs 252/2019 a 1 Azs 248/2014-27 ze dne 25. 2. 2015) i Ústavního soudu (nález III. ÚS 2331/14 ze dne 18. 9. 2014). K aplikaci čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce dublinského nařízení, který se systémovým nedostatkům věnuje, přitom stačí pouhá domněnka o jejich existenci, která je založená na existenci závažných důvodů. Žalovaný v tomto ohledu neunesl své důkazní břemeno, přitom průběh azylového řízení v Polsku naplňuje obavy dle čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení. Dále poukázal na to, že mu v Bělorusku hrozí pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, a to za aktivní účast na protirežimních demonstracích, Bělorusko X., možnost trestu smrti byla v Bělorusku rozšířena, zprávy AIDA z let 2021 a 2022 přitom reflektují významné nedostatky v polském azylovém systému. Napadené rozhodnutí je tak nezákonné a nepřezkoumatelné.
6. Domníval se, že nebylo respektováno jeho právo na soukromý a rodinný život, nebyl dostatečně zvážen čl. 17 dublinského nařízení, žalobce v řízení uvedl, že má v České republice družku, která zde má trvalý pobyt, nyní čeká na rozhodnutí o nabytí státního občanství, jejich vztah trvá 2,5 roku, při pobytu žalobce v ČR vždy sdíleli společnou domácnost, nyní plánují sňatek a X. Přítelkyně žalobce X., v Polsku naopak žalobce žádné zázemí nemá, bydlel tam u kamaráda, ke kterému se nyní nemůže vrátit, v Polsku dosud nepracoval a nehovoří polsky, bylo by pro něj mnohem těžší se v Polsku pracovně uplatnit. V Polsku dříve nepracoval, protože se nechtěl integrovat, žil z peněz z prodeje X., počítal s tím, že běloruská opozice brzo zvítězí a on se bude moci vrátit do domovského státu, nyní je však zřejmé, že se ještě dlouho nebude moci vrátit. Z předchozích zkušeností je nyní žalobce psychicky vyčerpaný a byl by vděčný za možnost žít v klidu se svou partnerkou v České republice. Odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 5. 1. 2017 č.j. 2 Azs 222/2016-24, dle kterého je třeba racionálně zkoumat, zda existují skutečnosti indikující případ zvláštního zřetele, měl za to, že žalobce má onen zvláštní vztah k České republice. Žalobce přitom nemá možnost využít ke sloučení institutu dle zákona o pobytu cizinců, neboť byl X. a pouze mezinárodní ochrana jej ochrání před X. při případném překračování státních hranic.
7. V žalobě též požádal o přiznání odkladného účinku žalobě.
8. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Napadené rozhodnutí považoval za zákonné a řádně odůvodněné, trval na jeho správnosti. Uvedl, že aktuální žádost žalobce o mezinárodní ochranu je již druhá v pořadí, nově zde žalobce uvedl, že pokud by se státní orgány dozvěděly o jeho žádosti, byl by zatčen, žádné relevantní důkazy však k tomu nedoložil. Žádost byla posouzena jako nepřípustná, řízení bylo zastaveno, nebyl důvod pro meritorní posouzení věci, žalobní námitky jdou nad rámec daného rozhodnutí. Konstatoval, že v případě žalobce nebylo naplněno žádné z kritérií, které by určilo příslušnost ČR či jiného členského státu k posouzení jeho žádosti, dle čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení je pak příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána, s ohledem na to požádal žalovaný Polskou republiku o přijetí žadatele a posouzení jeho žádosti, dne 28. 4. 2022 obdržel žalovaný informace, že Polsko svou příslušnost uznalo.
10. Z cestovního dokladu žalobce žalovaný zjistil, že mu bylo dne X. vydáno Polskou republikou dlouhodobé vízum s platností do X., dále zjistil, že družka žalobce je dosud držitelkou pouze průkazu povolení k trvalému pobytu. Uvedl, že podstatou článku 17 dublinského nařízení jsou především humanitární důvody pro sloučení rodiny či kulturní důvody, definice rodinného příslušníka dle čl. 2 písm. g) nařízení je omezena na manžele, manželku a jejich nezletilé děti, žalobce však dosud manželství neuzavřel, ani jeho vztah nevznikl v zemi původu, jeho partnerka se dokonce rozvedla až koncem roku 2021, žalobce by měl ke sloučení využít primárně zákon o pobytu cizinců.
11. Státem příslušným k posouzení žádosti žalobce je Polsko, žalobce tam nepracoval ani během svého předchozího pobytu, Polsko práci žadatelům umožňuje, ekonomická situace na pracovním trhu nemůže být důvodem k netransferování žadatele. Měl za to, že žalobce směřuje azylová centra pro žadatele o mezinárodní ochranu a nápor uprchlíků z Ukrajiny, kteří však jsou ubytováni většinou v soukromí, žalobce v minulosti pobýval u známého a ani v České republice možnost pobytového střediska nevyužívá. Uvedl, že průměrná doba vyřízení azylových žádostí se průběžně mění v Polsku i v České republice, trvat na aktuálních a detailních číslech je nereálné, stejně to nic nevypovídá o tom, jakou dobu bude trvat řízení žalobce, každý případ je posuzován individuálně. K výhradě statistik uvedl, že obě informace OAMP vydané v dubnu 2022 a v červnu 2022 jsou obsahově totožné, změna se týká pouze statistických čísel uvedených v dokumentu, tyto rozdílné údaje nemají vliv na závěry žalovaného.
12. Skutečnost, že má žalobce v České republice družku (cizí státní příslušnici s pobytovým statutem) nepředstavuje dle zákona o azylu důvod, pro který by žalobce mohl na území ČR setrvat, příslušnou k posouzení žádosti je navíc Polská republika, humanitární důvod pro předání azylového řízení do ČR neexistuje.
13. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

14. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce podal dne X. 2022 v České republice žádost o mezinárodní ochranu, ve které uvedl, že Bělorusko opustil v X., odcestoval do Polska, kde pak žil, částečně pobýval i v ČR, kde má partnerku, dne X. Dne X., v Maďarsku bylo zahájeno dublinské řízení, kde bylo rozhodnuto, že příslušnou zemí je

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Polsko, na základě toho žalobce dne X. 2022 přijel do Varšavy, kde chtěl podat žádost o mezinárodní ochranu. To se mu však díky přílivu uprchlíků ani po třech dnech čekání před přijímacím střediskem nepovedlo, byl nucen spát tři noci na nádraží, proto se vrátil do Prahy ke své družce, která má v ČR trvalý pobyt, žalobce s ní nyní žije v Praze.

15. Lustrací v evidencích nebylo o předchozích žádostech žalobce o mezinárodní ochranu nic zjištěno (č.l. 14 - 19).
16. V poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 11. 4. 2022 žalobce uvedl, že do Polska přicestoval dne X., byl tam šest měsíců, následně strávil tři měsíce v České republice, poté cestoval do Maďarska, X., požádal tam o mezinárodní ochranu (2021), proběhlo dublinské řízení, kdy příslušnost převzala polská strana, po propuštění cestoval do Polska, aby tam pokračoval v azylovém řízení, to však nebylo kvůli množství lidí možné, proto přijel do ČR, kde požádal o mezinárodní ochranu. Při pohovoru dne 11. 4. 2022 poskytl obdobné údaje, uvedl, že polská strana převzala odpovědnost za jeho azylové řízení, ale nepodnikla kroky k jeho převzetí, důvody žalobce nezná.
17. Součástí spisu je žádost České republiky Polské republice o přijetí zpět žalobce ze dne 25. 4. 2022. Polská republika přípisem doručeným Ministerstvu vnitra dne 28. 4. 2022 souhlasila s přijetím žalobce podle čl. 18 odst. 1 písm. b) dublinského nařízení s poznámkou v závorce (HU – 12.2)
18. Ve správním spise je založena rovněž Informace OAMP ze dne 22. 4. 2022 Polsko, Azylový systém: Řízení o mezinárodní ochraně, azylová legislativa, zranitelné osoby, dublinský systém, azylová střediska, přijímací podmínky, zajišťování a azylové a dublinské statistiky (dále jen „Zpráva OAMP“), která se zabývá polským azylovým systémem a situací žadatelů o mezinárodní ochranu v Polsku.
19. Žádostí ze dne 17. 5. 2022 žalobce požádal, aby dle čl. 17 dublinského nařízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu rozhodla Česká republika.
20. Dne 19. 5. 2022 se žalobce seznámil s podklady rozhodnutí, ve vyjádření podaném dne 30. 5. 2022 uplatnil námitky ke Zprávě OAMP, uvedl, že většina údajů a statistik je z roku 2020, chybí údaje za roky 2021 – 2022, které by reflektovaly dopady války na Ukrajině, obával se, že by jeho řízení v Polsku trvalo neúměrně dlouhou dobu, zpráva neobsahuje aktuální údaje ohledně obsazenosti azylových středisek, a další námitky. Dále sdělil, že jeho přítelkyně požádala X. 2021 o české občanství.
21. Správní orgán následně zařadil do spisu Informaci OAMP ze dne 13. 6. 2022 Polsko, Azylový systém: Řízení o mezinárodní ochraně, azylová legislativa, zranitelné osoby, dublinský systém, azylová střediska, přijímací podmínky, zajišťování a azylové a dublinské statistiky, žalobci však již nedal možnost se s touto zprávou seznámit.
22. Napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 21. 7. 2022, žalovaný shledal, že podle čl. 3 dublinského nařízení zemí příslušnou pro posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu je Polská republika. Dále se soud bude obsahem napadeného rozhodnutí zabývat níže v souvislosti s jednotlivými žalobními námitkami.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

23. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
24. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. a), b) a c) s.ř.s.
25. Soud shledal důvodnou první žalobní námitku, dle které je nepřezkoumatelný závěr žalovaného ohledně příslušnosti Polské republiky k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.
26. Podle čl. 3 odst. 1 dublinského nařízení členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III. Jednotlivá kritéria se pak uplatňují v pořadí, v jakém jsou uvedena ve zmíněné kapitole (čl. 7 odst. 1 nařízení).
27. Podle čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.
- Není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.*
- Pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.*
28. Podle čl. 12 odst. 2 dublinského nařízení pokud je žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil, ledaže bylo vízum uděleno jménem jiného členského státu v rámci ujednání o zastupování podle článku 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech [\(14\)](#). V tom případě je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný zastupovaný členský stát.
29. Žalovaný v daném případě vyšel ze zjištění učiněného z cestovního dokladu žalobce, dle kterého měl dne X. vydáno Polskou republikou dlouhodobé vízum do X.; žalobce tuto skutečnost nijak nepopírá. Žalobce dále při poskytnutí údajů k žádosti a při pohovoru uvedl, že dne X. odcestoval do Polska, kde měl udělené vízum, setrval zde 6 měsíců, poté odjel do České republiky asi na 3 měsíce, následně odcestoval do Maďarska, X., proto

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

v Maďarsku požádal o mezinárodní ochranu (v roce 2021), z důvodu držení polského víza bylo zahájeno tzv. dublinské řízení.

30. Žalovaný v napadeném rozhodnutí v souladu s čl. 7 dublinského nařízení zkoumal kritéria dle čl. 8 až čl. 15 nařízení, a to podle pořadí, ve kterém jsou uvedena, kdy po tomto zhodnocení dospěl k závěru, že nebylo naplněno žádné z kritérií, které by určilo příslušnost ČR či konkrétního členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu žalobce. Následně aplikoval čl. 3 odst. 2 nařízení, dle kterého pokud nemůže být na základě výše uvedených kritérií určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána. Na to navázal informací, že Polská republika v návaznosti na žádost České republiky o přijetí žadatele a posouzení jeho žádosti uznala svou příslušnost k posouzení žádosti. Z toho však není jasné, jak žalovaný k příslušnosti Polské republiky dospěl, neboť dle výše uvedených závěrů jeho příslušnost nevyplývá z kritérií dle čl. 8- 15 (neboť dle těchto kritérií žalovaný neurčil příslušnost žádného státu), avšak Polská republika ani není státem, ve kterém by vůbec kdy žalobce kdy podal žádost o mezinárodní ochranu – jak by vyžadoval čl. 3 odst. 2 nařízení, který hovoří o prvním státě, kde byla žádost podána. Z výše uvedeného tak není vůbec jasné, z jakého důvodu žalovaný učinil závěr o příslušnosti Polské republiky k posouzení žádosti žalobce a požádal Polskou republiku o posouzení jeho žádosti, napadené rozhodnutí je v důsledku toho nepřezkoumatelné.
31. Zároveň se však žalovaný nezabýval některými informacemi podstatnými z hlediska určení příslušnosti, a to zejména skutečností, že byl žalobce v období od X. držitelem polského dlouhodobého víza (což vyplývá z jeho cestovního dokladu), a že dle údajů sdělených žalobcem při pohovoru po svém příjezdu do Maďarska požádal o mezinárodní ochranu, přičemž Maďarsko následně z důvodu držení polského víza zahájilo dublinské řízení. Žalovaný však kromě lustrace v databázích již dále neověřil, zda a kdy žalobce skutečně v Maďarsku podal žádost o mezinárodní ochranu a zda a kdy bylo poté zahájeno dublinské řízení a s jakým výsledkem, k těmto otázkám není ve spise učiněno žádné objektivizované zjištění.
32. Přitom podle článku 7 odst. 2 dublinského nařízení členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v příslušné kapitole, se určuje na základě stavu v době, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu v některém členském státě. Z toho vyplývá, že z hlediska posouzení příslušnosti určitého členského státu je zcela zásadní zjistit, ve kterých státech a kdy podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu před tím, než podal předmětnou žádost dne X. 2022 v České republice. Žalovaný však tato zjištění neučinil a napadené rozhodnutí tak trpí též nedostatečným zjištěním skutkového stavu.
33. K námitkám týkajícím se nedostatků při zjišťování skutkového stavu z hlediska systémových nedostatků v azylovém řízení v Polsku soud uvádí následující.
34. Pokud jde o skutečnost, že žalovaný vyšel v napadeném rozhodnutí pouze z jediné zprávy (tj. Zprávy OAMP), odkazuje soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 3. 6. 2022, č.j. 1 Azs 77/2022-18, ve kterém zrušil žalobou namítaný rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 2. 2022, č. j. 62 Az 23/2021 – 45 a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. NSS se v uvedeném rozsudku zabýval otázkou, zda je zpráva OAMP dostatečným podkladem pro posouzení existence systémových nedostatků a zda se žalovaný jejich existencí v napadeném rozhodnutí dostatečně zabýval.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Přitom konstatoval následující: „*Nejvyšší správní soud v této souvislosti již vyslovil, že úvaha správního orgánu týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce dublinského nařízení musí být obsažena v každém rozhodnutí o přemístění žadatele, bez ohledu na to, do jaké země má být žadatel přemístěn (viz rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 - 27). Tyto závěry správního orgánu musí mít oporu ve zprávách o fungování azylového systému v tomto státě, případně v dalších podkladech, které budou obsaženy ve správním spise (rozsudek ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016 - 22). Napadené rozhodnutí stěžovatele tyto úvahy obsahuje. Je v něm popsáno řízení o mezinárodní ochraně v polském právním řádu, dostupné opravné prostředky, kapacita jednotlivých přijímacích středisek a postup v případě, kdy je žadatel do Polska přemístěn podle dublinského nařízení. Stěžovatel v napadeném rozhodnutí rovněž konstatuje, že na úrovni EU ani Rady Evropy nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí, dle kterého by v Polsku existovaly systémové nedostatky, co se azylového řízení a přijímacích podmínek týče. Takové stanovisko nepřijal ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Stěžovatel v rozhodnutí rovněž uvedl, že Polsko je bezpečnou zemí původu pro ČR i ostatní členské státy EU, ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o ochraně lidských práv a ročně zde žádají o mezinárodní ochranu tisíce uprchlíků. Kasační soud přitom v mnoha svých rozhodnutích (např. ze dne 26. 5. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016 - 26, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 7 Azs 38/2017 - 73, či ze dne 25. 4. 2019, č. j. 7 Azs 39/2019 - 39), ve kterých přezkoumával hodnocení existence systémových nedostatků v Polsku, hodnotil jako dostatečné posouzení stěžovatele, který ve správních rozhodnutích otázku vypořádal obdobným způsobem jako v nyní projednávaném případě. Z rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v případě dublinských přemístění bývá ve správním spise standardně založena právě pouze zpráva Informace OAMP k Polsku, vycházející z více zdrojů, a že kasační soud ji v rámci správního řízení obecně považuje za dostatečný podklad.“ (podtržení doplněno)*

35. Obdobně, v daném případě Zpráva OAMP obsahuje informace o řízení o mezinárodní ochraně v polském právním řádu, dostupné opravné prostředky, údaje o kapacitě jednotlivých přijímacích středisek a postup v případě přemístění dle dublinského řízení, v napadeném rozhodnutí je pak konstatováno, že na úrovni EU ani Rady Evropy nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí, dle kterého by v Polsku existovaly systémové nedostatky, co se azylového řízení a přijímacích podmínek týče, takové stanovisko nepřijal ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Polsko je bezpečnou zemí původu, dodržuje mezinárodní smlouvy k ochraně lidských práva a ročně zde požádají o mezinárodní ochranu tisíce uprchlíků. Z těchto hledisek by Zpráva OAMP mohla obstát i jako jediný podklad, resp. zdroj informací o fungování azylového systému v Polsku. Nelze přitom souhlasit se žalobcem, že by Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 9. 2019 č.j. 5 Azs 252/2019-41 vyhodnotil skutkový stav jako nedostatečně zjištěný v důsledku toho, že žalovaný vycházel pouze z jediné a navíc totožné zprávy; naopak NSS zde uvedl, že nemůže posoudit, zda je odůvodnění žalovaného dostatečné, a zda ob stojí závěr žalovaného (a městského soudu), že souhrnné informace podávají zcela vyčerpávající a jednoznačnou informaci o stavu azylového řízení v Polsku. Vytkl však městskému soudu, pokud při uplatnění žalobní námitky ohledně nedostatečnosti dané zprávy a navržení konkrétních důkazů neprovedl dokazování za účelem zjištění, zda byl skutkový stav žalovaným zjištěn dostatečně, přičemž teprve poté mohl dle názoru NSS vyhodnotit, zda bylo možné podkladovou zprávu jako jediný zdroj informací považovat za dostatečnou. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že za určitých podmínek je akceptovatelné, pokud

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

žalovaný z hlediska zjišťování systémových nedostatků v azylovém řízení vychází i z jediné podkladové zprávy.

36. Žalobce však ve vyjádření k podkladům ze dne 30. 5. 2022 uplatnil ke Zprávě OAMP námitky, vytýkal zejména neuvedení aktuálních údajů a statistik za roky 2021 a 2022, které by již odrážely dopady války na Ukrajině. Žalovaný se sice k některým těmto námitkám věcně vyjádřil (viz strana 7, 1. – 4. odstavec napadeného rozhodnutí), nicméně k výhradám statistik pouze odkázal na nově vydaný dokument Polsko, Informace OAMP ze dne 13. 6. 2022, kde jsou již údajně čísla aktualizována. Tuto zprávu následně zařadil do správního spisu, ale žalobce již s touto zprávou neseznámil, ani z ní sám neučinil žádná konkrétní zjištění. Pokud tedy žalobce k vypořádání námitek žalobce odkazuje na novou zprávu, ze které však neučiní žádná zjištění, způsobuje to též nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Zároveň, skutečnost, že žalovaný tuto zprávu zařadil do spisu, aniž dal následně žalobci možnost se s touto zprávou seznámit a vyjádřit se k ní, představuje podstatné porušení ustanovení o řízení (§ 36 odst. 3 správního řádu), což způsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Lze přitom považovat za relevantní, pokud žalobce poukazoval na možné zásadní změny příslušných údajů po 24. 2. 2022 v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině a tedy požadoval údaje aktuální, a nikoli dle stavu k roku 2020, které již v kontextu dynamického vývoje v posledním roce mohly být zcela bezvýznamné.
37. Soud si je vědom shora uvedené judikatury (tj. rozsudky NSS ze dne 16. 9. 2019 č.j. 5 Azs 252/2019-41 a ze dne 3. 6. 2022, č.j. 1 Azs 77/2022-18), dle které je v případě konkrétních a důkazně podložených žalobních námitek směřujících k existenci systémových nedostatků v azylovém řízení v jiném členském státě a za splnění dalších podmínek povinen doplnit dokazování za účelem vyhodnocení, zda byl skutkový stav žalovaným zjištěn dostatečně a zda je námitka ohledně nemožnosti přemístění ve smyslu č. 3 odst. 2 dublinského nařízení důvodná. Nicméně, s ohledem na výše uvedené nedostatky, kdy v důsledku nepřezkoumatelnosti závěru žalovaného ohledně příslušnosti Polské republiky dosud ani není postaveno najisto, zda a do kterého státu má být žalobce v rámci dublinského řízení přemístěn, soud v daném řízení dokazování důkazy navrženými žalobcem nedoplňoval, neboť by to bylo nadbytečné. V případě, že žalovaný dospěje v dalším řízení znovu k závěru, že státem příslušným k posouzení žádosti žalobce je Polská republika, bude na žalovaném, aby tyto žalobcem v žalobě označené důkazy týkající se nedostatků v azylovém řízení v Polsku provedl a vyhodnotil. Žalobcem namítané zprávy týkající se aktuální situace v Bělorusku pak nejsou v daném řízení vůbec relevantní, neboť zde dosud nedochází k vlastnímu posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, řešena je nyní otázka příslušnosti konkrétního členského státu k posouzení žádosti žalobce.
38. Žalobce též namítal, že žalovaný nedostatečně zvážil čl. 17 dublinského nařízení, zejména s ohledem na rodinný život žalobce, kdy dovozoval svůj zvláštní vztah k České republice ve smyslu judikatury.
39. Podle čl. 17 odst. 1 první odstavec dublinského nařízení *odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

40. Uvedený článek představuje pouze diskreční oprávnění členského státu, nikoli jeho povinnost, případné využití čl. 17 odst. 1 dublinského nařízení je otázkou správního uvážení žalovaného. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 - 24 konstatoval následující: „*Vyjádření suverenity v podobě atrakce posuzování žádosti o mezinárodní ochranu nepřislušným státem tak neznamená právo k libovůli, nýbrž povinnost hledat a nacházet racionální řešení přiměřená konkrétním okolnostem. Pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je na místě úvahu o aplikaci čl. 17. odst. 1 nařízení Dublin III učinit. Případy hodné zvláštního zřetele nelze žádným vyčerpávajícím způsobem obecně popsat, přesto však v rámci nich jsou patrné dvě významnější skupiny, které lze typově charakterizovat: V první řadě případy, kdy má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k České republice, resp. Česká republika má zvláštní zájem na jeho ochraně (např. za prokázané služby našemu státu či pro jiný specifický vztah k němu). Další skupinou jsou případy, kdy by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení Dublin III typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla (viz jeho čl. 3 odst. 2). V druhé z popsaných typových skupin případů je v první řadě na místě nejprve zkoumat, zda by tyto důsledky mohly skutečně s významnou pravděpodobností nastat, a pokud ano, zda stát příslušný dle nařízení může sám učinit opatření, která by zajistila ochranu žadatele před těmito důsledky.*“
41. Z toho plyne, že pokud v konkrétním případě existují důvody hodné zvláštního zřetele, má žalovaný povinnost zdůvodnit, proč nevyužil daného diskrečního oprávnění.
42. Soud shledal, že žalovaný potenciální okolnosti hodné zvláštního zřetele vycházející z konkrétních tvrzení žalobce vzal v úvahu (tj. zázemí v ČR v souvislosti se vztahem k přítelkyni, která má v ČR povolený trvalý pobyt a podala žádost o udělení státního občanství, se kterou však žalobce neuzavřel manželství, přičemž jeho přítelkyně se rozvedla až koncem roku 2021), pojednal o všech podstatných skutečnostech, jež by mohly být relevantní, a přezkoumatelně odůvodnil, proč diskreční oprávnění nebude aplikovat. I když je vyhodnocení žalovaného stručné, odpovídá rozsahu údajů sdělených žalobcem ve správním řízení, nelze tak souhlasit se žalobou, že by žalovaný tuto otázku nezhodnotil, resp. že by ji nezhodnotil dostatečně. Žalobce pak teprve v řízení před soudem uvedl, že X., žalovaný tak tuto okolnost nemohl ve správním řízení nijak hodnotit. Ani soud však k této skutečnosti nepřihlížel, neboť žalobce toto své tvrzení nijak neprokázal. K tomu soud dále uvádí, že se jedná o přezkum správního uvážení, kdy je soud omezen na posouzení, zda je správní orgán nezneužil či nepřekročil jeho meze (§ 78 odst. 1 druhá věta s.ř.s.), tedy zda rozhodnutí nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem; k přezkumu správního uvážení srov. např. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48. Úkolem soudu však není nahradit správní orgán v jeho kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním. S ohledem na výše uvedené soud překročení správního uvážení neshledal. Námitka žalobce tak není důvodná.
43. Ze všech výše uvedených důvodů soud na základě ustanovení § 76 odst. 1 písm. a), b) a c) s.ř.s. napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
44. V dalším řízení žalovaný učiní další kroky za účelem zjištění, zda a kdy žalobce před podáním žádosti o mezinárodní ochranu v České republice dne X. 2022 podal žádost

o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, zejména v Maďarsku v roce 2021 (jak žalobce tvrdí), a zda bylo již dříve zahájeno dublinské řízení a s jakým výsledkem. V návaznosti na tato zjištění žalovaný řádně, přezkoumatelně a se zřetelem mj. k čl. 7 odst. 2 dublinského nařízení vyhodnotí, který stát je příslušný k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Pokud žalovaný dospěje k závěru, že příslušným státem je jiný členský stát než Česká republika, shromáždí též příslušné podklady k posouzení, zda v tomto státě nedochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, umožní žalobci se s těmito podklady seznámit a vyjádřit se k nim ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu; následně žalovaný řádně vyhodnotí, zda nejsou dány překážky k přemístění žalobce ve smyslu č. 3 odst. 2 dublinského nařízení. Dospěje-li žalovaný k závěru, že státem příslušným k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu je Polská republika, bude se zabývat též materiály, na které žalobce poukázal v žalobě a které dle jeho názoru indikují existenci systémových nedostatků v azylovém řízení v Polsku, a vyhodnotí jejich relevanci z hlediska požadavků čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec dublinského nařízení.

45. Podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.
46. Vzhledem k tomu, že soud již vydal ve věci toto meritorní rozhodnutí, kterým napadené rozhodnutí zrušil, nerozhodoval o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě.
47. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. září 2022

Mgr. Kateřina Peroutková, v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.